Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lausunto 2.6.2025

Eduskunta
Talousvaliokunta

Työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntijalausunto eduskunnalle valtioneuvoston selvityksestä E37 / 2025 vp koskien Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhdetta

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan (UK:n) välisen vahvan ja laaja-alaisen kumppanuuden edistämistä. EU:n ja UK:n välisiä suhteita kehitettäessä tulee perusedellytyksenä olla oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino, tasapuoliset toimintaedellytykset, sisämarkkinoiden yhtenäisyys ja EU:n päätöksenteon itsenäisyys.

Tutkimus- ja innovaatioyhteistyö

Työ- ja elinkeinoministeriö suhtautuu myönteisesti UK:n osallistumiseen EU:n Horisontti Eurooppa-ohjelmaan tulevan monivuotisen rahoituskehyksen (MFF) puitteissa.

Energiayhteistyö

EU:n ja UK:n energiamarkkinat ovat kytköksissä kaasun ja sähkön siirtoyhteyksien osalta. Brexitin jälkeen UK ei ole osallistunut EU:n sisämarkkinoille lukuun ottamatta Pohjois-Irlantia, jossa sähkön tukkukauppa kuuluu EU:n sääntöjen piiriin. Sähkökauppa tapahtuu kahdenvälisellä kaupankäynnillä, eikä Iso-Britannia osallistu automaattiseen siirtokapasiteetin jakoon.

TCA-sopimuksessa on sovittu tiiviistä energiasektorin yhteistyöstä, mutta järjestelyillä on määräaika, joka umpeutuu 30.6.2026. Sähkökaupan jatkojärjestelyistä sopiminen on tärkeää koko Euroopan sähkömarkkinoiden kannalta.

Keskeinen kysymys on, miten energiakauppa EU:n ja Iso-Britannian välillä jatkossa tapahtuu ja millaisilla ehdoilla Iso-Britannia voisi jatkossa osana kokonaisratkaisua osallistua EU:n energian sisämarkkinoille. Asialla on erityistä merkitystä niille EU-jäsenvaltioille, joilla on suoria siirtoyhteyksiä Iso-Britannian kanssa.

EU:n ja UK:n välillä solmittavaa energiayhteistyötä koskien ei ole tunnistettu sellaisia erityisiä kansallisia intressejä tai Suomeen kohdistuvia vaikutuksia, jollaisia voi olla niillä EU-jäsenvaltioilla, joilla on UK:n kanssa suoria siirtoyhteyksiä.

Suomi suhtautuu myönteisesti UK:n mahdolliseen osallistumiseen Fusion for Energy- ja Euratom -ohjelmiin tulevan monivuotisen rahoituskehyksen (MFF) puitteissa.

Nuorten liikkuvuus

EU:n ja Iso-Britannian huippukokouksessa Lontoossa 19.5.2025 vahvistettiin sitoumus EU:n ja Britannian väliseen strategiseen kumppanuuteen ja julkistettiin komission ja Iso-Britannian laatima tulevien vuosien yhteistyön asialista. Jatkossa pyritään helpottamaan nuorten liikkuvuutta EU-maiden ja UK:n välillä. Työ- ja elinkeinoministeriö suhtautuu myönteisesti nuorten liikkuvuutta koskevan sopimuksen neuvottelemiseen.

Neuvotteleva virkamies Tiina Heiskanen

LIITTEET

JAKELU

Eduskunta, talousvaliokunta